

zad közepe tájáról. Az előkelő ruházatú, jellegzetes arcú apa feddőleg inti az előtte térdelő nőt, amíg egy kis leányka békítőleg simul a szigorú családfő karjához.

Az óntárgyak a XVII—XVIII. századi háztartás nélkülözhetetlen edényeit szolgáltatták. A tárgyak alakja a fém természetének megfelelően többnyire nehézkes. A díszítés lehet domborműves, de legtöbbször vésett vonalas rajzú. Eredetükről a rajtuk alkalmazott ónbélyeg (helyi bélyeg és mesterjegy) ad felvilágosítást. A csoport jó része nagyszombati és brassói eredetű, de van köztük pl. lipcsei származású is.

A reneszanszkor hengeres kupáinak nehézkesebb formáit a barok- és rokokó-korban könnyedebb formák váltják fel.

Az óntárgyak mellett néhány vörös- és sárgarézből készült veder, mozsár, vasaló, kávéörlő érdemel említést.

Az ötvösségnek Erdélyben igen jeles művelői voltak. Erről tanuskodnak a Sigerus-gyűjtemény tárgyai is. Két szép erdélyi mellboglárt Sigerus Emil lapunk hasábjain (Magy. Iparművészet 1897—98. évf.) is ismertetett. Ezeket a boglárokat a múlt század elejéig a

szász nők a mellükön viselték. Gyűjteményünkben két kiválóbb darabbal ismerkedünk meg.

A XIX. század első felének üvegiparát nagyszámú csehországi eredetű köszörtült és réteges üvegpohár képviseli. Csehország az üvegipar terén mindenkor vezető szerepet vitt. A XIX. század elején a nehéz formák, az élénk színek, a kiköszörtült díszítések az uralkodók. Nagyanyáink üvegszekrényeiben ott díszlegettek ezek a több-kevesebb szépségű poharak, melyeken az empirekor nemesebb formái mellett később a neobarok- és rokokó-formák hol nehézkesebb, hol játszibb formái jelennek meg. Gyakran az üveg egész felületét elborítja a köszörtült dísz, miáltal a fénytörés különböző játékát figyelhetjük meg az ilyen üvegtárgyon.

Sigerus Emil gyűjteménye — amint láttuk — meglehetősen változatos és gazdag. Volt tulajdonosuk nagy szakértelemmel és szeretettel gyűjtötte össze tárgyait. Hála a sorsnak, hogy azok most már az Orsz. Magy. Iparművészeti Múzeum gyűjteményeit gyarapíthatják, hogy okulásul szolgáljanak a tanulni vágyó közönségnek.

AZ IPARMŰVÉSZET ALKOTÁSAINAK JOGVÉDELME

ÍRTA DR. SZALAI EMIL

Az a mozgalom, melyet a Magyar Iparművészet kezdeményezésére (lásd 1916. évi III—IV. szám 72. oldal) az Országos Iparművészeti Társulat az iparművészeti alkotások jogvédelme érdekében megindított és melynek érdekében a Társulat 1916 április hó 16-án tartott közgyűlése egyhangúlag határozati javaslatot fogadott el és annak értelmében az igazságügyi kormányhoz felterjesztést intézett, úgy látszik, már a legközelebbi jövőben sikerrel kecsegtet. Grecsák Károly igazságügyminiszter kijelentette az írói és művészeti egyesületek előtte szeptember 6-án tisztelgő küldöttségének, melyben az Országos Iparművészeti Társulat is képviselve volt, hogy már a képviselőház egyik legelső ülésén törvényjavaslatot fog betervezni, mely lehetővé teszi, hogy hazánk az irodalmi és művészeti művek védelmére alakult berni egyezményhez csatlakozzék és ezzel kapcsolatban szerzőijogi törvényünk megfelelően módosíttatik. E módosítások kö-

zül kiemelte az igazságügyminiszter azt, hogy szerzőijogi törvényünk 66. §-ából törölni fogja azt a rendelkezést, mely szerint „iparkészítményeken alkalmazott képzőművészeti alkotásokra a szerzőijogi törvény intézkedései nem alkalmazhatók”. Hozzáfűzzük ehhez, hogy a reformjavaslat egyúttal az építőművészet alkotásainak teljes jogvédelmet juttat.

Ha feltesszük — és ezt kötelességünk feltenni —, hogy a törvényhozás az igazságügyminiszter ígéretének beváltását a vonatkozó javaslatok elfogadásával lehetővé teszi, úgy a magyar iparművészet nemsokára széleskörű jogvédelem áldásait fogja élvezhetni.

Vizsgáljuk meg milyen jelentősége van az iparművészet jogvédelme szempontjából az igazságügyminiszter azon kijelentésének, mely az iparkészítményeken alkalmazott képzőművészeti alkotásokra vonatkozik?

Szószerint és értelemszerűen a nevezett paragrafus rendelkezéséből az következik, hogy ha a képzőművész — festő, szobrász, rajzoló — ráilleszti vagy ráilleszteti művét valamely iparkészítményre, akkor többé nem részesül védelemben. Mintha az iparral való

érintkezés elkárhoztatta volna, a művészet birodalmából kiátkozta volna a művészetet.

Az említett 66. §-nak ebből a rendelkezéséből olvasták ki szerzőijogi szakíróink és bíróságaink egyaránt, hogy az iparművészet alkotásait törvényünk nem védi. Mert mi egyéb az iparművészet, mint az iparkészítményeken alkalmazott képzőművészet: „l'art appliqué“, „angewandte Kunst“. Az iparművészet évtizedeken át némán tűrte e sérelmet mindaddig, míg a közelmúltban a bevezetésben említett mozgalom fel nem hívta a figyelmet e kérdésre. És pedig az iparművészek és képzőművészek figyelmét egyaránt.

Nyilvánvaló volt ugyanis, hogy a törvény említett intézkedése sérelmes, káros és veszedelmes a képzőművészekre nézve is, sőt egyenest anyagi és erkölcsi kárt okozó. Mert mindenekelőtt nem láthatni be, miért essék el a képzőművész attól, hogy jövedelmet szerezhessen azzal is, hogy megengedje művét ipartermékeken elhelyezni. Számos művészeti munka szinte hivatva van arra, hogy ipartermékeken alkalmaztassék. Emellett az ipartermékeken való alkalmazás — pl. egy festménynek gobelinen való felhasználása — nem okvetlen művészietlenebb, mint a képzőművész munkák obligát reprodukciója, mely netán silány klisék vagy olajnyomatok, avagy gipszutánpépzések útján történik. Még kevésbé lehet belátni annak értelmét, hogy amiért Ligeti Miklós megengedi Zsolnaynak, hogy egy szobrát kandallón alkalmazza, azért a Ligeti szobra örökre szabad prédává váljék minden kontár reprodukálónak.

Az igazságügyminiszter látszólag a képzőművészek érdekeit veszi pártfogásba, midőn ezt az elavult és már meghozatalánál is célszerűtlen és félreértett rendelkezést a szerzőijogi törvényből kitorlí.

Ez intézkedés förlése révén azonban szerzőijogi törvényünkben hiányozni fog minden olyan rendelkezés, melyből azt lehet kimagyarázni, hogy az iparművészet alkotásait a törvény védelemben részesíteni nem kívánja, és szilárdan meg lesz rögzítve két intézkedés:

1. Nem részesíti a törvény védelemben az iparkészítményeket,

2. ellenben véd a törvény a legteljesebben mindent, ami képzőművészeti alkotás, tehát rajz, festés, metszet, szobrászat, építészet.

Nos azért, hogy csak épp az iparkészítmények maradnak ki a védelemből, viszont mindennemű és rendű képzőművészet védelmet nyer, a törvény a védelem palástját borítja az iparművészet alkotásaira. Nem takarja ugyan be ez a palást azt az óriási területet, melyet az iparművészet elfoglal, vagyis nem részesül majd a törvény védelmében minden,

amit iparművészetnek mondhatni, de az iparművészetnek igen nagy területe és e nagy területen számtalan ágazata élvezni fogja a törvényes védelem fejlesztő melegét.

A bíró, ha ezentúl iparművész védelem miatt fordul hozzá, nem fog már távolról inthetni az iparművészre: „nem bocsátlak elém, mert csak iparművész vagy“, hanem köteles lesz a bíró az utánképzéssel megsértett iparművészeti alkotást közelebből megvizsgálni, megtudandó vajjon az iparművész munkája csakis iparkészítmény-e avagy olyan-e, hogy — legalább részben — a képzőművészet alkotása gyanánt is tekinthető-e? Mert ha igen, úgy a bíró köteles lesz megadni a védelmet.

Röviden összefoglalva azt a helyzetet, melyet az igazságügyminiszter-ígérte reform megvalósítása az iparművészet számára kialakít: mindazon iparművészeti alkotások, melyek képzőművészeti alkotások gyanánt is tekinthetők, ezentúl védelmet nyernek.

Aki tudja, hogy mennyire összefolynak a képzőművészet és iparművészet határai, úgy hogy számtalan esetben fel sem ismerhető, hol végződik a képzőművészet és hol kezdődik az iparművészet, különösen, ha — amit a törvényt módosítás elrendel — az építőművészet is a védett művészetek sorába lép, az meg fogja érteni, milyen rendkívüli jelentősége van az ígért reformnak. Mennél inkább átitatja a képzőművészet az iparművészet egy-egy ágát, mennél inkább művészetnek fogja tekinteni a köztudat az iparművészet egyes megnyilatkozásait, annál szélesebb és nyilván egyre szélesedő körben fog számíthatni az iparművészet arra, hogy a bíró védelmébe fogadja. Ha ehhez hozzáadjuk azt, hogy a szerzőijogi védelmet a reform korlátlanul megadja az építőművészet alkotásainak és ezzel az építőművészettel szoros kapcsolatban iparművészeti ágak szinte teljes védelemre fognak számíthatni; ha továbbá kiemeljük, hogy a berni egyezményhez való csatlakozás révén mindazon külföldi országok, melyek az iparművészetet egyáltalán védik, a magyar művészet alkotásainak ugyanolyan mérvű védelmet tartoznak majd nyújtani, mint amelyet saját honosainak nyújtanak: úgy meg kell vallanunk, hogy az igazságügyminiszter ígéretében foglalt reform — habár az iparművészet védelmére vonatkozó összes törekvéseket teljes egészükben nem honorálja is — a magyar iparművészet fejlesztésének bizonyára hatékony eszköze lesz.

*Aki többet akar mint amennyit bír, az dilettáns.
Aki azt akarja, amit tud, az tehetség. Aki
többet tud mint amennyit akar, az lángész.*

Thoma.

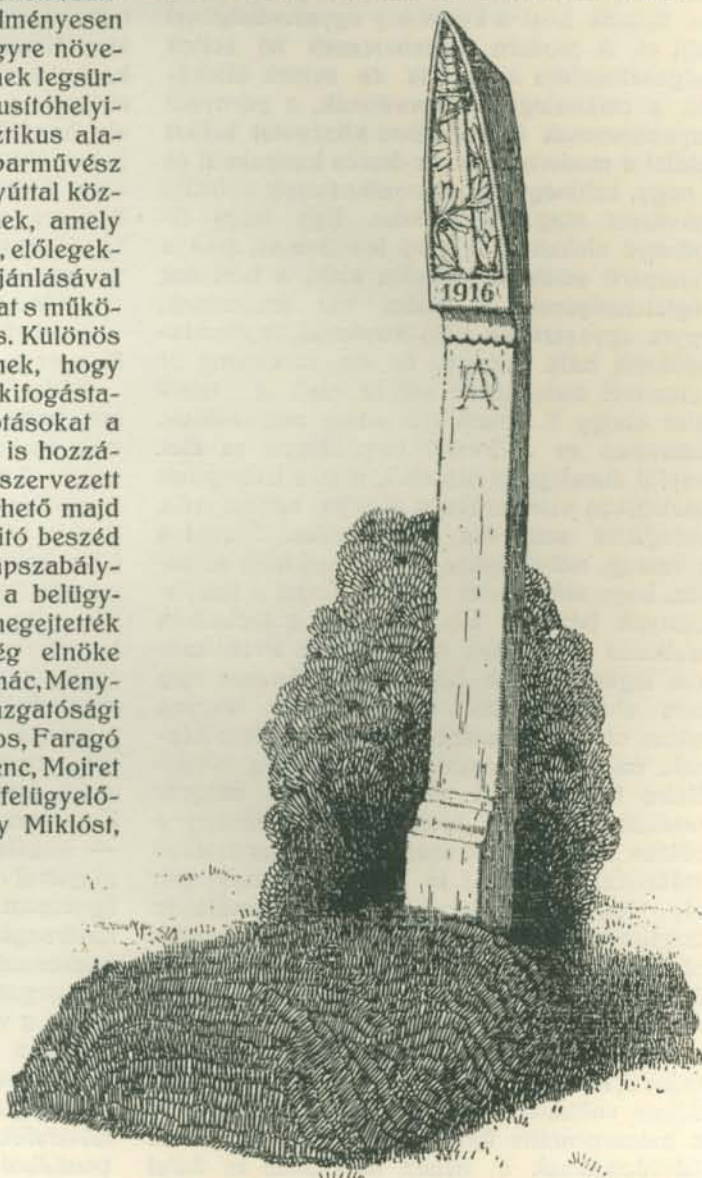
K R Ó N I K A

MMAGYAR IPARMŰVÉSZEK MUNKA-SZÖVETSÉGE. A hazai iparművészet jövő fejlődésére nagyjelentőségű alakuláshoz alapkövét rakták le október hó 13-án az O. M. Iparművészeti Múzeumban. Három művészi egyesület: az O. M. Iparművészeti Társulat, a M. Iparművészek Testülete és a Kéve művészegyesület egymással társulva megalakították a Magyar Iparművészek Munkaszövetségét, mely Bárczy István polgármester elnöklésével tartotta meg alakuló közgyűlését. Megnyitó beszédében az elnök fejtegette a magyar iparművészetre a háború után háramló feladatokat és a közös célok érdekében való vállalt munkának és az alapos szervezkedésnek szükségességét hangoztatta, hogy eredményesen szembeállhassunk a külföldnek egyre növekedő versenyével. Az új Szövetségnek legsürgősebb feladata egy megfelelő elárusítóhelyiségnek felállítása, amelyben altruisztikus alapon, minden érdemes magyar iparművész értékesítheti munkáját. Ez a bolt egyúttal központja lesz egy állandó szervezetnek, amely a szükséges anyagok beszerzésével, előlegekkel, művészi tervek és minták felajánlásával támogatni fogja művészi iparosainkat s működésének körét kiterjeszti a vidékre is. Különös fontosságú feladata a Szövetségnek, hogy művészi ízléssel megnevesített és kifogástalanul elkészített iparművészeti alkotásokat a kevésbé módos közönség részére is hozzáférhetővé tegye, ami csakis jól megszervezett munkával és tömeges termeléssel érhető majd el. A nagy tetszéssel fogadott megnyitó beszéd után egyhangulag elfogadták az alapszabálytervezetet, amit jóváhagyás végett a belügyminiszter elé terjesztenek. Végül megejtették a választásokat. A Munkaszövetség elnöke lett Bárczy István, alelnökök Alpár Ignác, Menyhért Miklós és Szablya Ferenc. Igazgatósági tagok: Benkhardt Ágost, Borbás Lajos, Faragó Ödön, Györgyi Kálmán, Helbing Ferenc, Moiret Ödön, Telcs Ede és Végh Gyula. A felügyelőbizottságba beválasztották Zsolnay Miklóst, dr. Szirtes Arturt és Vermes Károlyt.

FARAGÓ ÖDÖN KONSTANTINÁPOLYBAN. A török kereskedelmi és földművelésügyi miniszter azzal a kéréssel fordult a magyar kereskedelemügyi miniszterhez, hogy engedjen át a török császári kormány rendelkezésére egy tapasztalt szakembert, aki a Konstantinápolyban létesítendő ipari múzeumot szervezné és berendezné. Serényi Béla gróf kereskedelemügyi miniszter mel-

tányolva azt a szoros összeköttetést, amely az iparoktatás és iparfejlesztés terén Magyarország és Törökország között fennáll és tekintve a közlünk levő szövetséges és testvéri viszonyt, készséggel teljesítette a török kormány kérését és Faragó Ödön ipariskolai tanárt, a jeles iparművészeti tervezőt és gyűjtőt bízta meg a kitüntetett és érdekes feladattal. Faragó Ödön október végén utazik Konstantinápolyba, ahol egyelőre hat hónapig marad.

EGY MONUMENTÁLIS FALFESTMÉNYRŐL. Csendben és szerényen, mint ahogy e nagy időkben a komoly művészethez illik, Budapest egy igen becses művészi alkotással lett gazdagabb, Körösfői Kriesch Aladár freskójával, melyet a mesterutcai kereskedelmi iskola lépcsőháza számára festett. Noha

Tóth Gyula: Fából faragott katonasír.

J. Tóth: Kriegsgrab Holzschnitzerei.

iskolában van, ahol egyik legméltóbb helye van az ünnepélyes és nagy tömegek gyönyörűségére szánt művészetnek, — nem sokan látták még és a mi viszonyaink közt kevesen is fogják felkeresni a kissé nehezen hozzáférhető művészi alkotást. Mert egy komoly, szinte szakrális áhítatú festészet zeng ebből a faliképből. Komoly, de nem komor művészet, mely a dunaparti hajómunkások zsákhordástól görnyedő alakjában érezte meg a kereskedelemnek örök, néma, monoton erejét. A szokatlan feladat: a kereskedelem kultúrájának kapcsolata a dekoratív festészet nagy tradicionális formáival, szokatlanul izgató probléma gyanánt foglalkoztatta a festőt. A mély és misztikus bölcselő nem érthette be valamely fetszetős és közhelyszerű allegóriával, mely a kereskedelmet egyszerű, robosztus figurák közt a képtalány egyszerűségével rejti el. A modern rendeltetésnek fel kellett magasztosulnia a formák és színek játéka-tól, a csikosingű zsákhordónak, a görnyedt napszámosnak felfogásában közéletet kellett találni a modern plein-air-festés hangulatai és a nagy, valóságoktól elvonatkoztatott stilizáló művészet magasságai közt. Egy nagy élmény alakult ki a festő lelkében az, amit a dunaparti sétákban magába szítt, a horizont végtelenségének, a budai vár háttérének, egyre egyszerűbbé váló konturjai, a mozdulatoknak halk ritmusa, és ez az élmény itt valamivel melegebben süit le ránk a falról mint ahogy K. Krieschnél eddig megszoktuk. Színeiben ez a freskó nem idegen az élet, naptól átmelegített színeitől, nem a letompított aszkétikus színmerevség ül rajta, hanem erős, energikus színöröm szól belőle. Érezni a vastag, néhol szinte emaillosan friss színeken, hogy ebben sem engedte magát a hagyományok békóitól lebilincselni s a technikán uralkodó biztos kéz tudott merni. Problémának legérdekesebb, bár talán tökéletesen meg nem oldott maradt az a kérdés, hogyan adjon olyan ornamentális elhatárolást a képnek, mely frissességével a síkot még inkább életre hangolja. A pirosas, kissé magyar reminiscenciákon épült szalagdíszítmény a zöldes alaptónussal szemben valóban értékes valóroket ad, de az is bizonyos, hogy nem oly véglegesen leszűrt, kivált formájában megtisztult érzésből fakad, mint a figurális részek megoldása. A lépcsőházban a nagy falfestményen kívül még néhány kisebb medaillon van elhelyezve, dekoratív is csak lazán illeszkedve a főtémához, kedves tanulmányai K. Kriesch néhány növendékének. Töredékes voltukban is bizonyosságai annak, hogy a monumentális falfestésről szóló tanítások fel-felcikáznak e nehéz napokban is fiatal és komoly akaratú elmékben.

TÓTH GYULA MŰVEIHEZ. A Magyar Iparművészet mostani számában Tóth Gyulának, a fiatal szobrász- és ötvösművészek munkáiból kap ismét izelítőt a közönség. Szorgalmas, fejlődő, komoly talentum nyilvánul meg bennük, s nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy a modern magyar művészet határozott nyeresége valamennyi, s egyben azt mutatják, hogy az Iparművészeti Iskola szobrász- és ötvösszakosztályai az élet számára dolgoznak s növendékeiket teljes fegyverzettel bocsátják a művészetért és művészi iparért folytatott küzdelembe. Tóth Gyula annak idején az iskola egyik legkiválóbb növendéke volt, későbbugyanonit tanársegéd s ma a Székesfővárosi Iparrajziskola keretében működik.

A világháború a szobrok s az ötvösmunkák művészetének végtelenül sokat ártott, mert a termelést úgyszólván teljesen megszüntette. Márvány, kő, bronz vagy nem kapható, vagy nem szállítható, a nemes fémek eltűntek a forgalomból s nem újság, hogy aki hozzájuk akar jutni, az hihetetlen összegeket áldoz csupán a nyersanyag beszerzésére. Akinek nincs elegendő tőkéje, az meddőségre van kárhozthatva, el van zárva a közönségtől s ki van téve annak, hogy a szerencsésebbek és vagyonosabbak anyagi erejükkel elnyomják.

A közhelyé vált mondás, hogy: Ez az élet, ez a háború... most véres valóság.

Tóth Gyula művészi regisztere tág. Amellett hogy nagy a formakészsége s a művein valami korához képest szokatlan nyugalom ömlik el, a legkülönbözőbb feladatok megoldására is elegendő ereje van. Akár tisztán képzőművészeti dolgait, akár az egyházművészeti, a temetőművészet körébe vágó műveit, vagy apró érmeit, plakettjeit, gyűrűit, tűit vizsgáljuk, — azok valamennyien a becsületes tudás bizonyosságai. És a művésztük egyike azoknak, akik nehéz tanulmányi viszonyok mellett magyarok tudtak maradni. Akik a munkái láttára idegen hatásokat emlegetnek, azoknak nincs igazuk. Nincs igazuk azért, mert egyrészt a középkori művészek Európaszerte — különösen Németországban — újraéledt technikai fogásait összetévesztik magával a művészet fogalmával, másrészt figyelmen kívül hagyják, hogy Tóth mint tanársegéd az Iparművészeti Iskola ötvösszakosztályán igen sok tervet készített, azokat negatívba maga faragta s ezek annak idején a vezető tanár nevének megemlékezésével mint az osztály működésének bizonyosságai szerepeltek a nyilvánosság előtt. Ez lehet a pedagógia szempontjából helyes, viszont a növendékek, fiatal művészek jövőjének nézőpontjából igen gyakran veszedelmeket rejtő felfogás, mert hamis látszattal téves ítéletre

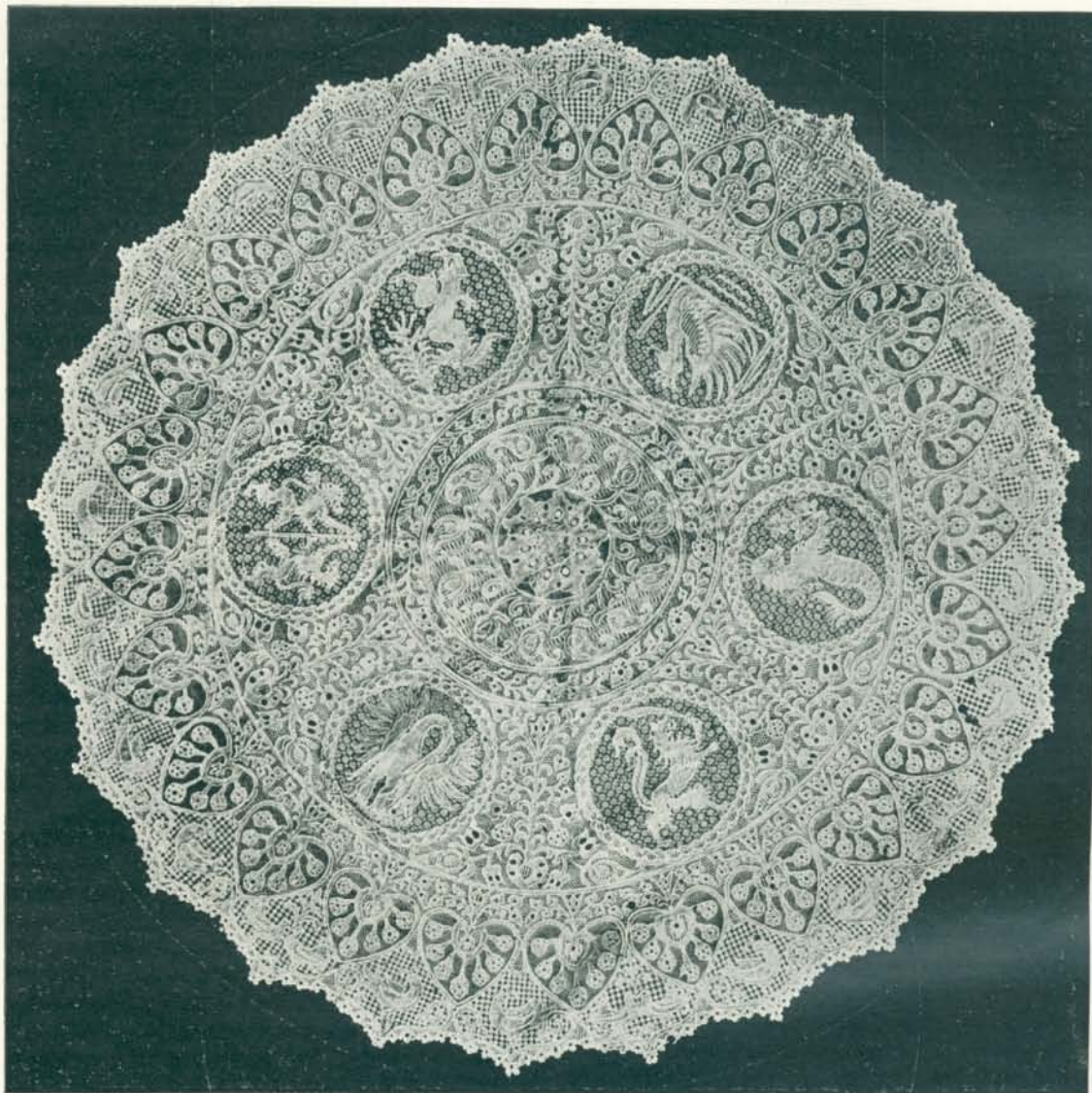
182

185

182—185. Berán Lajos: Plakettek. A 185. számú az Éremkedvelők Egyesületének 1916. évi tagdíjleltéme.

182—185. L. Berán: Plaketten.

184

185

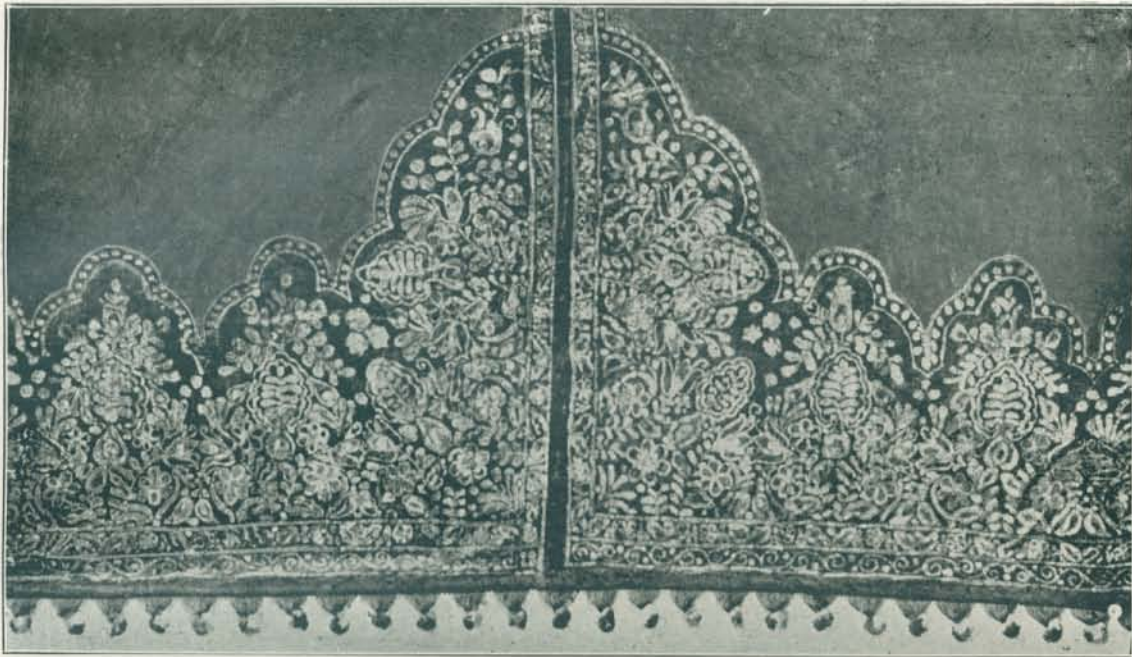
186

240

184—186. Özv. Bazala Béláné: Halasi varrott csipkék. Készültek az Orsz. Házipari Szövetség műhelyében.

184—186. Frau B. Bazala: Halaser Nähspitzen. Ausführung: Landes-Hausindustrievereine.

187

188

187—188. Özv. Bazala Béláné: Batikolt selymek.

187—188. Frau B. Bazala: Seidene Tücher mit Batikdekor.

189

242

189. Körösfői Kriesch Aladár: Freskófestmény a mester-
utcai községi új kereskedelmi iskola falán.

189. A. Körösfői Kriesch: Fresko in der neuen Kommu-
nal-Handelsschule in Budapest.

190

190. Kőrösfői Kriesch Aladár: Freskófestmény a székesfővárosi mesterutcai új kereskedelmi iskola falán.

190. A. Kőrösfői Kriesch: Freskogemälde in der neuen Kommunal-Handelsschule in Budapest.

191

192

193

194

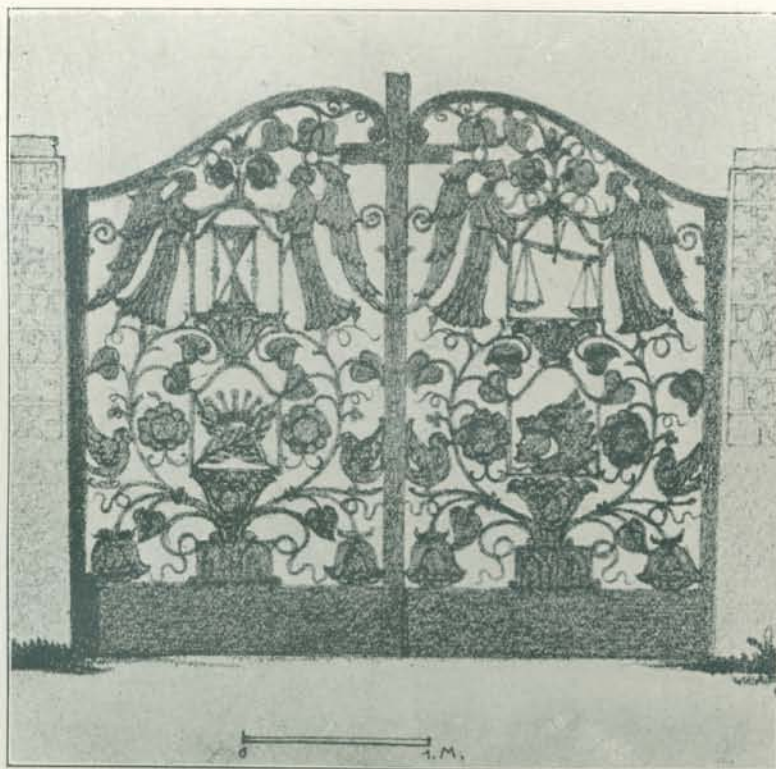

195

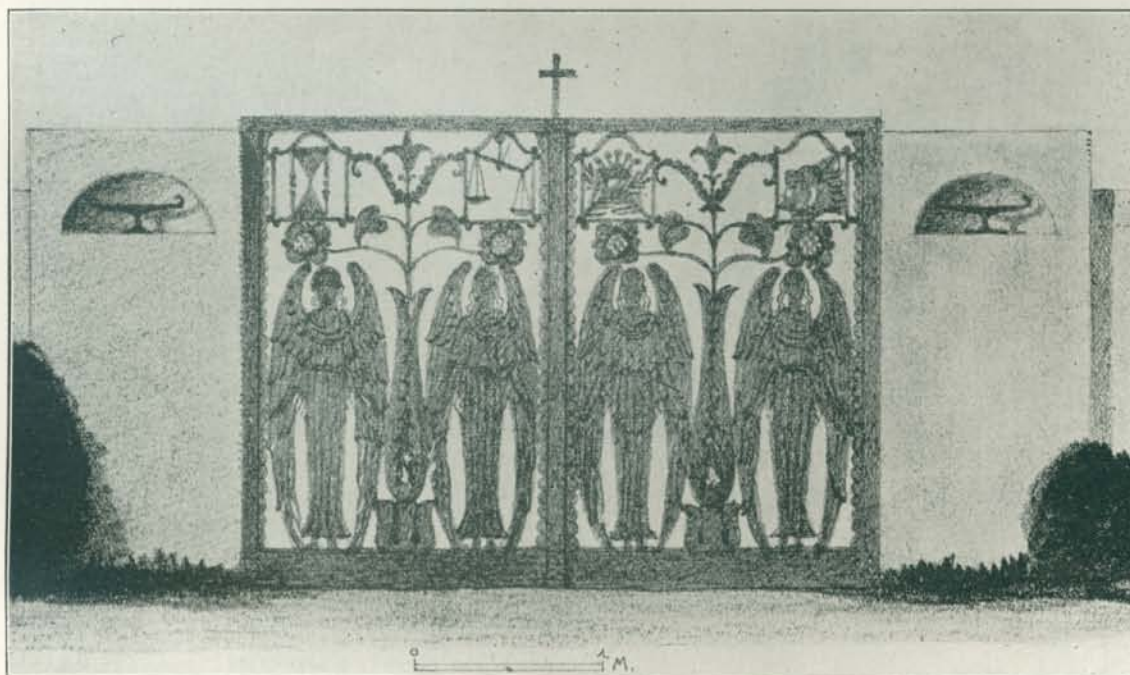

195

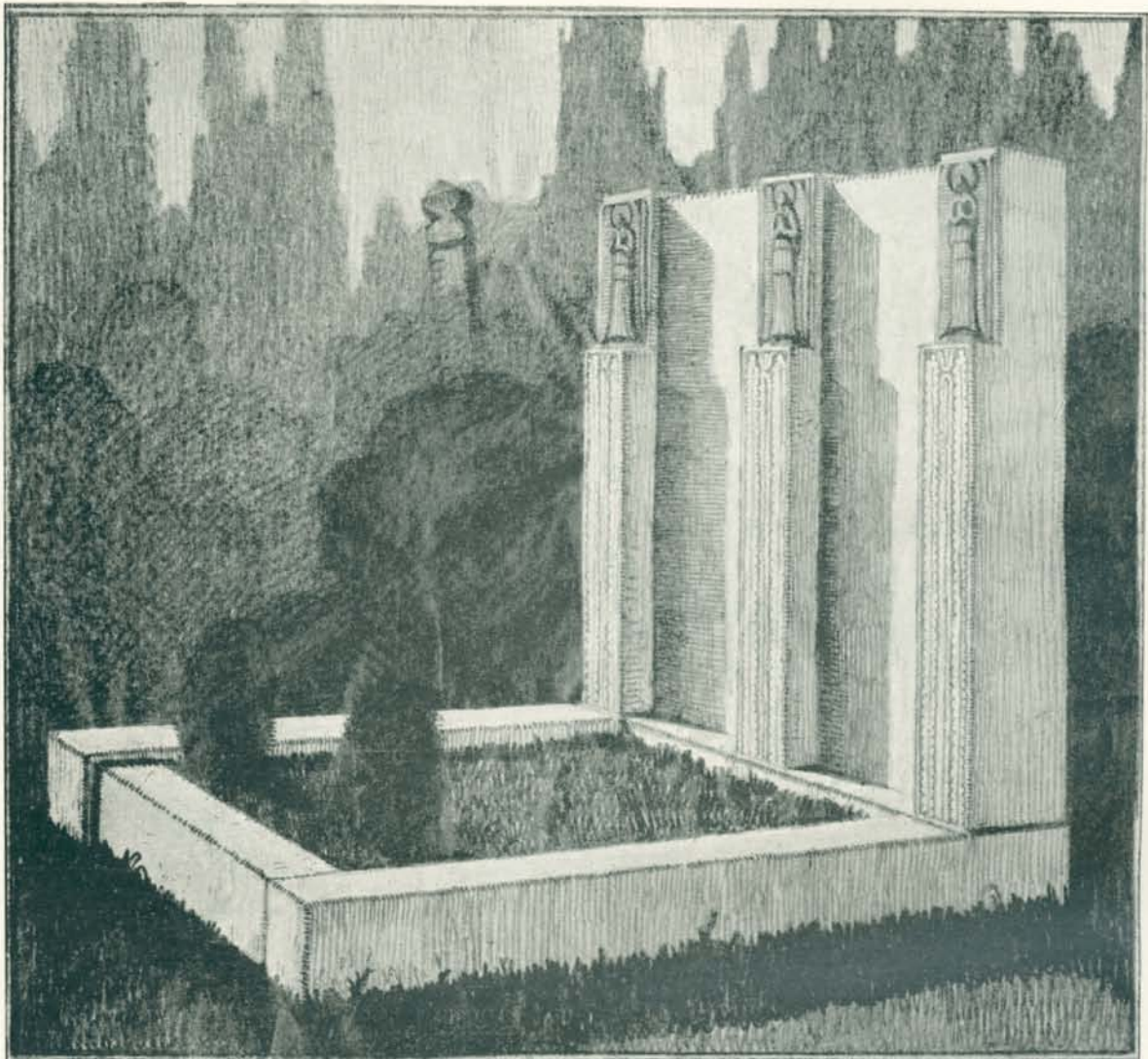

197

198

199

246 199. Tóth Gyula: Kettős síremlékterve.

199. J. Tóth: Doppelgrab.

kényszeríti a közönséget. Azt a közönséget, amelynek a vásárlásaiból, megrendeléseiből él a művész.

Külön kell értékelnünk Tóth Gyulának a művészetét azért, hogy munkásságával nem kalandozik el képzőművészeti mezőkre s nem lett hűtlen az alkalmazott szobrászathoz. Annyi rengeteg rossz óriási szobrunk mellett az utolsó évtizedekben plasztikai téren hallatlan süllyedés állott be. Templomaink, temetőink s hajdan világhírű ötvösségünk művészi szempontból valósággal szégyenlünké lettek. A templomokban letűnt korok szolgálai utánzását, az egyházi szerek kereskedőinek silány szurrogátum-árúit látjuk, a temetők siralmas obeliszk-, letört oszlop-, líveg alá szorított fénykép- és lelketlen képmásraktárakká alacsonyultak, s az ötvösséget nagyjában régi magyar ékszerek ízléstelenül imitált tarkaságai s a galvanoplasztika „re-mekei” képviselték. Ha valahová, hát ide kellett a szó igazi értelmében művésznek s hogy ilyenek ma már vannak, az tisztán a fiatalok és tanítói érdeme. És nézvé a Tóth Gyula munkásságának itt bemutatott töredékét, őt a biztató jövőendő egyik képviselőjének tartjuk. Temetőkapujának finom vonala, ornamentikája, síremlékeinek, fejfáinak művészi ereje, templomos tárgyai szépsége, érmeinek, egyéb ötvösmunkáinak technikában is kiváló, művészi szempontból sok örömet okozó tömege mind arról beszélnek, hogy a life of horrors után elérkezett a szépnek, a jónak, a gyönyörködésnek az ideje. m.

AZ IDEI KARÁCSONYI IPARMŰVÉSZETI VÁSÁRRA szánt tárgyak beküldésének határideje november hó 15-én jár le. A Társulat vezetősége ennél fogva felhívja az érdekelt kiállítókat, hogy mennél előbb küldjék be tárgyaikat, hogy azok a november hóban megejtendő előzetes bírálat elé bocsáthatók legyenek.

HÁBORÚS VILÁG

HŐSEMLÉKEINK A KÜLFÖLDÖN. Mint újabb mindaz, amit magyar iparművészeink alkotnak, a hősemlékek is felkeltették a külföldi szakkörök figyelmét. Jóleső örömmel látjuk, hogy a velünk fegyverbarátságban élő nemzetek művészi körei mint méltányolják azt az immár hároméves munkát, melyet szobrászaink, tervezőink és építészeink az elesett hősök emléke megörökítésének szentelnek. A külföldnek ma legelőkelőbb művészeti organuma, a Deutsche Kunst und Dekoration ez évi augusztusi számában hosszú, számos illusztrációval díszített közleményt

szentel a magyar háborús emlékeknek. A közleményben lapunk szerkesztője, Györgyi Kálmán számol be arról a serény munkáról, amelyet e tekintetben bizottságok, művészeti egyesületek és művészek kifejtettek és úgy ebből a cikkből, mint a bemutatott sok síremlékből és egyéb pályamunkákból megismerkedhetnek a német körök ama nem kicsinylendő kulturális erővel, mely alkotóművészeinket a nagy, történeti feladatok teljesítésére is képessé teszi. Míg Németországban főleg a szaksajtó érdeklődik háborús emlékművészetünk iránt, Bulgáriában a hivatalos körök és a társadalom kívánják ennek közelebből való megismerését. Arról értesülünk ugyanis, hogy a Hősök Emlékét Megörökítő Országos Bizottság egy külföldi vándorkiállítás előkészítésén dolgozik, melynek első állomása Szófia volna. Ennek az eszmének megvalósításától nemcsak erkölcsi sikereket remélhetünk, hanem hihetőleg oly gazdasági kapcsolatok megteremtését is, melyek egyaránt üdvösek volnának művészeinkre és az idevágó ipari szakmák képviselőire is.

MUZEÁLIS ÜGYEK

A KILÉNYI-GYŰJTEMÉNY, melyet tulajdonosa több mint 50 éven át csendben gyűjtött, nemsokára kilép az ismeretlenség-ből: aukcióra kerül az Ernst-múzeumban. Kilényi Hugó nyugalmazott miniszteri tanácsos a maga gyönyörűségére gyűjtögette nagyszámú képeit, miniatűrjeit, bútorait, ón- és fajansztárgyait, ezüstjeit, szelencéit, porcellánjait, érmeit, régészeti tárgyait és szőnyegeit. Várhegy-utcai villájában szívesen megmutatta ismerőseinek gazdag gyűjteményét. Csak egy ízben szerepelt nyilvánosan néhány tárggyal a kisplasztikai kiállításon (1912-ben), ahol különösen nagy feltűnést keltett az a mesteri dombormű, mely egy nagy darab lapis lazuliból van kifaragva és barlangban ülő nőalakot ábrázol; és egy Buddha-szobrocska, melyhez türkiezzel kirakott szfn-arany szelence tartozik. Mindkét tárgy a Kárasz-gyűjteményből származik. Iparművészeti tárgyainak néhány jeles darabját Kilényi a Giergl-gyűjteményből szerezte meg: így egy XIII. századi páspöki pásztorbotot, néhány olasz majolikátalat és egy rendkívül érdekes keleti szőnyegtöredéket. (Lásd: Magy. Iparművészet 1907. évf.)

A porcellának csoportjában egy Georg Ernst Keil (Herold sógora) által festett és teljes névvel jelzett meissenzi fedeles kupa gazdag aranyozásával és mesteri — Heroldmodorú — festésével válik ki. Különös érdeklődéssel gyűjtötte a holiczi fajanszokat,